

Més que aucells

Dofí mular, o dofí gros

Per **Xavier Canyelles**

De les tres espècies de dofins que viuen a la nostra mar, la més coneguda i de mida major és la que rep el nom científic *Tursiops truncatus*, coneguda popularment com a dofí gros, dofí mular o, senzillament, mular.

Curiosament, el nom mular (o molar) fa referència originàriament al catxalot *Physeter macrocephalus*, que vist frontalment recorda la forma i mida d'una gran mola de molí. A causa d'un error de transcripció es designà amb aquest nom el *Tursiops truncatus*, i ha quedat així fins als nostres dies.

El dofí mular és el de major mida de la Mediterrània. Els mascles són més grans que les femelles i assoleixen uns 2,4 i 3,9 metres en estat adult. Aquestes mides no són estàndards a tota l'espècie, que es troba en tots els mars temperats i tropicals del planeta. Així, per exemple, la varietat que s'utilitza com atracció als aquaris és molt més petita i originària dels manglars i platges sud-americans.

Els exemplars mediterranis són de mida gran, amb una coloració normalment més fosca sense dibuixos ni taques característiques. El ventre és blanc o rosa pàl·lid, degradant-se cap a gris fosc a mesura que arriba a la part dorsal. Té un morro més curt i rabassut que altres dofins, així com el meló o part frontal molt més marcada i convexa.

Viuen en grups normalment familiars que acostumen a ser costaners. Aquest detall fa que sigui l'espècie amb major interacció amb els pescadors, ja que coincideixen a les mateixes zones de pesca. Els danys que els dofins mulars produeixen sobre les arts de pesca són avaluats, estudiats i gestionats per tècnics de l'Administració.

Si bé hi ha una població mediterrània, s'ha demostrat que existeixen nuclis més locals. Precisament al voltant de Balears n'hi viuen uns quants.

Per a identificar cada individu, els especialistes mantenen un registre fotogràfic d'aletes dorsals. Cada exemplar presenta una aleta totalment diferent quant a forma, mida o ferides. Els mascles, durant època de zel, es mosseguen lleugerament i deixen marques característiques sobre la pell.

Com tots els cetacis, les femelles donen a llum a una sola cria directament dins l'aigua, la qual disposarà d'un període llarg de lactància vora la mare. S'alimenten de peixos i cefalòpodes que capturen durant les seves profundes immersions. Davall aigua tanquen hermèticament l'orifici respiratori. Acostumen a realitzar salts fora de l'aigua, a seguir o atracar-se a embarcacions i, en general, es comporten amb curiositat cap a les naus.

Les altres dues espècies de dofins de la nostra mar són de mida menor, més estilitzades i molt esquives, sense ser tan costaneres. Es tracta del dofí comú (*Delphinus delphis*) que, malgrat el seu nom, és el més rar a Balears i el dofí llistat o retxat (*Stenella coeruleoalba*).

Dofí comú (*Delphinus delphis*)

Dofí llistat o retxat (*Stenella coeruleoalba*).